

nerne, saa at de fik Mere, thi det Meste af det, de nu have, er kun et Skin. Der er endnu et enkelt Punkt, som jeg skal tillade mig at berøre. Det er i Slutningen af § 4 omtalt, at Præstens Anse over Lærerne og andre Vedkommende skal gaae ind til Skoledirectionen, hvor den faaer sin egentlige Afgjørelse. Det synes her, at man ligesom har frygtet for den Frigjørelse for Foresatte, som i de senere Aaringer har gjort sig gjældende hos en Deel af Skolelærerne. Der har ikke været det gamle Afhængighedsforhold tilstede, som tidligere var trindt omkring i Landet, og som maastee Mængden gik tilbage. Man har Tilfælde, hvor en Lærer har været nødsaget til at henvende sig til Domstolene, fordi han meente, at han var bleven uretfærdig bedømt af sine Foresatte. Jeg kan derfor paa ingen Maade billige, at Skoledirectionen skulde være den endelige Afgjørende ved slike Sager; jeg mener, det vilde være at bringe Frihedspølsen, der nu bevæger sig idetmindste hos en Deel af Lærerstanden, tilbage til det gamle Underdanighedsforhold. Iøvrigt skal jeg bemærke, at jeg har fremsført disse Bemærkninger, ikke fordi jeg venter gennem denne Lov at faae ubrettet Noget, da jeg godt kan indsee, at her er ikke et Stedet dertil, men jeg har kun gjort det for at henlede den høitærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenets Opmærksomhed paa denne Sag, for at han ved de forskjellige Udtalelser maa komme til at erkjende, at det er paa Tiden, at man beskæftiger sig med at faae en Omordning af Skolevæsenets Tilstand tilveiebragt.

Raben: Naar jeg tillader mig at tage Ordet i denne Sag, skal jeg dog ikke ret længe opholde det høie Thing, thi det er ikke min Hensigt at gaae ind paa en grundig Drøftelse af det foreliggende Lovudkast. Værede Medlemmer have nemlig allerede i flere Dage drøftet det med megen Kundskab og Ohygtighed, og jeg har desuden endnu en anden Grund til ikke at indlade mig derpaa, idet jeg nemlig i hele mit Liv har levet og endnu lever under slesvigsk Lov; derfor har jeg ikke det Kjendskab til alle de forskjellige Forhold, hvorpaa dette Forslag er bygget, som jeg kunde ønske for at udtale mig paa en tilfredsstillende Maade.

Hvad jeg nærmest vil udtale mig om, er nogle særlige Forhold i det District, hvorfra jeg er, nemlig Nørre-Thyrstrup Herred; men før jeg gaaer over hertil, skal jeg dog ganske i Almindelighed udtale, at jeg i Hovedsagen slutter mig til de Medlemmer, som have meent, at Sogneforstanderskaberne skulde stilles friere ligeoverfor Amtsraadene; jeg er enig med dem i, at man ikke skal besvære Amtsraadet med saadanne Smaating og Bagateller, som hvormeget Sogneforstanderskabsformandens Medhjælper skal have i Løn, eller hvor Sogneforstanderskaberne skulde holde deres Møder. — Hvad angaaer de berørte særlige Forhold i de forhen slesvigsk Districter, skal jeg først tillade mig at omtale Domainegodsjerne. Disse bleve i Slutningen af forrige Aarhundrede bortsolgte af Regjerungen, og det med en stor Mængde Friheder, navnlig i communal Henseende, medens der paa den anden Side blev paalagt dem en fast aarlig Skat under Navn af Canton, som de selvstændig endnu svare. De bleve derimod fritagne for Magasin- og Fourageleverancer baade in natura og i Penge; de bleve fritagne for Landveiarbejde, Hestendredning, Vgtskjørsler, ja, saa at sige, for ethvert Bidrag til Amtsrepartitionsfonden, men da disse Ydelser ikke stode synderlig høit i forrige Aarhundrede, kan man let tænke sig, at de kun bleve satte til en meget lille Sum een Gang for Alle, og denne gjælder endnu; der betales af disse Domainegodsjer ikke saa mange Mark, som der betales Rigsdalere af lignende Eiendomme. Jeg kan ikke indsee, at dette Forhold kan komme ind under Lovudkastets § 7 eller § 17, der omtale, hvorledes Afregning skal foretages mellem Amts- og Sognecommunernes forskjellige Dele, og jeg kan heller ikke indsee, at § 19 i Udcastet, som siger, at Bidragene til Amtsrepartitionsfonden skulde lignede efter Hartkorn, kan finde Anvendelse paa dem; thi de have en contractmæssig Bestemmelse, der siger, at de skulde være fritagne for alle disse Afgifter, hvorimod de skulde svare den aarlige Afgift til Kongens Kasse. — Endvidere skal jeg tillade mig at omtale, at Præstegaardene i disse Districter ere frie for alle communale Skatter og Paalæg. Det eneste, de betale, er den ved Loven af 15de December 1802 paabudne Landsskat, men iøvrigt